

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Gemeentelijke Basisschool te EKEREN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	128702
Instelling	Gemeentelijke Basisschool
Directeur	Martine Van der Meulen
Adres	Pastoor Goetschalckxstraat 57 - 2180 EKEREN
Telefoon	03-645.93.33
Fax	03-294.66.34
E-mail	dekleurenboom@so.antwerpen.be
Website	www.stedelijkonderwijs.be/dekleurenboom
Bestuur van de instelling	AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen
Adres	Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
Scholengemeenschap	SG Stedelijk basisonderwijs Antwerpen -
Adres	Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
CLB	Stedelijk CLB Antwerpen
Adres	Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
Dagen van het opvolgingsbezoek	09-06-2015
Einddatum van het opvolgingsbezoek	09-06-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	19-06-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Frank VERSTRAELEN
Teamleden	Veronique BILTEREYST

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	4
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 27-02-2012 tot 01-03-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-03-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebieden

wereldoriëntatie

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De onderwijzers bereiken met de leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie in voldoende mate. Een efficiënt verbetertraject leidde tot een sterke kwaliteitsverhoging van het onderwijsleeraanbod en -proces voor dit leergebied. Het onderwijsleeraanbod is inhoudelijk gradueel opgebouwd en sluit aan bij de belevingswereld van de leerlingen. De teamleden hanteren actieve werkvormen die de zelfstandigheid van de leerlingen bevorderen en hun betrokkenheid verhogen. Een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk laat toe de vorderingen van de leerlingen nauwgezet op te volgen.

Kwaliteitszorg	Bij de realisatie van het verbetertraject bestudeerde het team de visie en de
Leiderschap	uitgangspunten van het leerplan en ontwikkelde op basis daarvan een
Professionalisering	schooleigen visie op wereldoriëntatie. Het team wou via thema's en projecten op
Visieontwikkeling	school- en klasniveau een geïntegreerde aanpak nastreven. Hierbij dienden de
	gekozen onderwerpen kindgericht te worden opgezet, zodat een ruime en
	stevige basis kon worden gelegd. De onderwijzers wilden hierbij een
	begeleidende leerkrachtenstijl hanteren en vanuit een brede evaluatie over dit
	leergebied rapporteren.

Om de kwaliteit van het onderwijsleeraanbod en –proces te verbeteren doorliep het team van de lagere afdeling in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst een doordacht en in de tijd gefaseerd ontwikkelingstraject. In de loop van deze periode diende het schoolbestuur de toenmalige directeur echter noodgedwongen voor een lange periode te vervangen. De huidige directeur werkte zich evenwel naadloos in en nam de coaching en sturing van het team van de lagere afdeling op bewonderenswaardige wijze over.

Bij de realisatie van het verbetertraject vormden de visie van het leerplan en de leerplandoelen het richtinggevend referentiekader. Daarnaast volgden verschillende onderwijzers nascholing om zich te verdiepen in de principes van het Daltononderwijs en werden ook de principes van het actief leren met het ganse schoolteam verkend.

Dit verbetertraject zette in op meerdere aspecten. Zo koos het schoolteam voor realistische contexten waarbij de schoolomgeving in het onderwijsleeraanbod een duidelijke plaats kreeg en voor elke klasgroep een eigen biotoop werd gecreëerd. Bij de uitwerking van de evaluatiepraktijk had het team oog voor zowel kennis als vaardigheden en attitudes en ook voor sociale vaardigheden werden doelen afgesproken.

De vormgeving en de doorgaande lijn in de tijd- en ruimtekaders vormden

eveneens een aandachtspunt. De onderwijzers bewaakten zorgvuldig de samenhang en de graduele opbouw. Bij de voorbereiding en uitwerking van een thema vormden de geïntroduceerde themakaarten het uitgangspunt en referentiekader.

Gerichte klasbezoeken, ook door de nieuwe directeur, brachten aandachtspunten aan de oppervlakte. Zo vindt het team van de lagere afdeling het cruciaal dat naast de ingeburgerde hospiteerbeurten ook de expertise van andere scholen wordt nagegaan en ingebracht. De kwaliteit van de navormingen moet kritisch bekeken worden en de school wil binnen het nog op te zetten traject voor muzische vorming de koppeling met wereldoriëntatie bewaken. Een werkgroep volgde het verbetertraject op en stuurde bij waar nodig. De betrokkenheid van alle teamleden werd duidelijk vooropgesteld en zorgde voor een groot engagement van alle onderwijzers.

Doorheen dit verbetertraject slaagde het team er ook in de principes van het Daltononderwijs sterker uit te bouwen en in de klaspraktijk te verankeren. De leerlingen krijgen veelvuldig kansen om zelf te experimenteren. Actieve werkvormen, samenwerking en (zelf)evaluatie behoren duidelijk tot de verworvenheden van dit team.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voor de praktische uitwerking van het onderwijsaanbod maken de onderwijzers passende keuzes uit een veelheid aan bronnenmaterialen. Ze werken veelal rijke thema's uit die vanuit de verschillende domeinen invulling krijgen. Op die manier proberen ze de multiperspectiviteit van het onderwijsaanbod te garanderen. Een efficiënt bewakingssysteem maakt het mogelijk op zowel klas- als schoolniveau de volledigheid van het onderwijsaanbod en het evenwicht tussen de verschillende domeinen na te gaan.

Uit de verschillende planningsinstrumenten blijkt de systematiek waarmee het team van de lagere afdeling de thema's en de lessen voorbereidt. Deze planningsinstrumenten bieden houvast bij de realisatie van de klaspraktijk en vormen tevens de basis voor de leerlingenevaluatie en de evaluatie van het eigen pedagogisch-didactisch handelen. De kwaliteit van de geobserveerde lessen was erg hoog. De principes van het zelfontdekkend leren waren duidelijk aanwezig. Leerlingen kregen heel wat kansen tot exploreren en experimenteren en de begeleiding van de onderwijzers hierbij was efficiënt. De teamleden reflecteren gezamenlijk en kritisch over hoe de gebruikte werkvormen al dan niet leerkansen geven tot het verwerven van de beoogde inzichten en vaardigheden, hoe ze aansluiten bij de visie van het leerplan en hoe kan geëvalueerd worden of de leerlingen de doelen bereikt hebben.

De onderwijzers besteden uitdrukkelijk aandacht aan de verticale samenhang van het onderwijsaanbod. Uit de klaspraktijk blijkt eveneens dat ze er bewust naar streven het leergebied wereldoriëntatie in samenhang met andere leergebieden aan te bieden. Deze samenhang is herkenbaar in de planningsdocumenten, de lessen, het leerlingenwerk en de evaluaties. De onderlinge afspraken over onder andere de onderwijsleinhouden, de leeruitstappen en de tijd- en ruimtekaders zijn duidelijk herkenbaar in de planningsdocumenten en het klasbeeld.

De bijgewoonde lessen illustreren de aandacht die alle onderwijzers hebben voor de actieve betrokkenheid van de leerlingen bij het lesgebeuren. Bij het begin van de les activeren de teamleden de voorkennis van de leerlingen en formuleren ze het doel van de les. Daarnaast krijgen de leerlingen in alle klassen de kans om hun onderzoeksvaardigheden te ontwikkelen. Ze kunnen zelf problemen analyseren, mogelijke oplossingen met elkaar bespreken, oplossingen

uitproberen, antwoorden formuleren ... De onderwijzers besluiten een activiteit of een les consequent met een terugblik op wat aan bod kwam of met een korte (zelf-)evaluatie. De onderwijzers geven de leerlingen zowel tijdens als na de lessen stimulerende feedback.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

In alle klasgroepen is de voorziene onderwijstijd voor wereldoriëntatie voldoende. Opvallend bij de geobserveerde lesactiviteiten waren de sterke structuur, het strakke tijdpad en de doelgerichte aanpak van de onderwijzers, waardoor de onderwijstijd optimaal werd benut.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen om de realisatie van wereldoriëntatie materieel te ondersteunen. Vooral binnen de context van hun klas trachten de teamleden het onderwijsleerproces een hoger realiteitsgehalte te geven door onder meer de inbreng van realia en de actualiteit en het gebruik van multimedia en ICT. In alle klassen vormen de tijd- en ruimtekaders een aanwezig en functioneel referentiekader, waardoor de ontwikkeling van het historisch en ruimtelijk besef van de leerlingen voldoende kansen krijgt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie verloopt systematisch en doordacht. Uit de observaties, documentanalyses en gesprekken blijkt dan ook dat het team van de lagere afdeling duidelijk kan aantonen dat de leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie bereiken. De brede evaluaties en de toetsopgaven staan in relatie tot de leerplandoelen en richten zich naast de evaluatie van (feiten)kennis eveneens sterk op deze van processen, inzichten, attitudes en vaardigheden.

De onderwijzers slagen erin om via diverse vormen een brede evaluatie uit te bouwen. Zo worden tijdens het groepswerk de werkhouding en de vaardigheid om samen te werken geobserveerd en besproken.

Per thema vermelden de onderwijzers door middel van foutenanalyses voor elke leerling wat concreet wordt geëvalueerd, op welke wijze dit gebeurt en of de getoetste doelen al dan niet bereikt zijn. Verder brengt de vermelde remediëring in kaart hoe bepaalde leerlingen ondersteuning krijgen om de vooropgestelde doelen te bereiken.

De onderwijzers maken ook gebruik van een koepelgebonden toets om de eigen resultaten af te zetten tegenover vergelijkbare referentiegroepen. Dit biedt het schoolteam de mogelijkheid een kwalitatieve analyse te maken en de resultaten van meerdere schooljaren in kaart te brengen. Mede hierdoor is de aandacht voor de kwaliteit van het geboden onderwijs voor onder meer wereldoriëntatie sterk toegenomen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

De rapportering vermeldt bij de toetsen ook de bij het thema getoetste leerplandoelen en geeft naast de behaalde score een opsomming van de thema's en inhouden. Ook wordt naast een aantal items inzake algemene leerhouding een olijsting van vaardigheden en attitudes vermeld. Deze informatie geeft, samen met de toetsopgaven, een duidelijke kijk op het beheersingsniveau en de ontwikkeling van de leerlingen. Daardoor verhoogt de informatieve waarde voor zowel de ouders als de leerlingen sterk.

Momenteel wordt een nieuw digitaal evaluatie- en rapporteringssysteem ontwikkeld. De school gebruikt het op dit ogenblik reeds als planningsdocument en voor het nieuwe rapporteringsformat.

Begeleiding	De kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk zorgt ook voor een duidelijke beeldvorming voor wereldoriëntatie.
Leerbegeleiding	De onderwijzers houden voldoende rekening met het ontwikkelingstempo en de beginsituatie van de leerlingengroep. Via het creëren van een veilig en stimulerend pedagogisch (klas)klimaat en de aandacht voor welbevinden en betrokkenheid hanteren ze meerdere werkvormen om in een passend aanbod te voorzien. De onderwijzers hebben gericht aandacht voor de ondersteuning van taalzwakkere of anderstalige leerlingen bij de uitvoering van opdrachten of het samenwerken in groepen.
<i>Beeldvorming</i>	
<i>Zorg</i>	

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Frank VERSTRAELEN de inspecteur-verslaggever	Martine Van der Meulen de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	